

Nowak, Franciszek

Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 19/2, 434-435

1974

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

placówki. Przedstawił również zakres prac nad historią geologii prowadzonych w Muzeum Ziemi PAN zwracając głównie uwagę na zawartość archiwum naukowego, wydawnictwa itp.

W dalszej dyskusji gospodarze podkreślili konieczność nawiązania ściślejszych kontaktów badawczych między polskimi i czeskosłowackimi historykami geologii. Ustalono wstępnie, że rozpoczęte zostaną starania o organizację polsko-czechosłowackich sympozjów z zakresu historii geologii. Ich zadaniem będzie przede wszystkim odtworzenie dziejów poznania terenów pogranicznych, względnie wzajemnej penetracji badawczej: Polaków w południowych Karpatach (zwłaszcza Ludwik Zejszner) oraz Czechów i Słowaków w Karpatach polskich (zwłaszcza na terenie Tatr).

Kontakty nawiązane podczas posiedzenia roboczego INHIGEO w Bratysławie z czeskosłowackimi historykami geologii z pewnością przyczynią się do znacznego rozszerzenia profilu badań historycznych w Polsce. Współpraca z geologami z „Geofondu” w Czechosłowacji będzie tym bardziej dla nas korzystna, że odczuwamy już deficyt różnych surowców mineralnych i niebawem będziemy także przeprowadzali penetrację porzuconych przed wiekami wyrobisk górniczych.

Zbigniew Wójcik

Francja

MIĘDZYNARODOWY KONGRES HISTORII FARMACJI

W dniach 24—29 września 1973 r. odbył się w Paryżu Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji. Okazją do urządzenia tego spotkania stała się 60 rocznica La Société d'Histoire de la Pharmacie, najstarszego stowarzyszenia historyków farmacji na świecie. Kongres odbył się pod protektoratem Ministra Zdrowia i Bezpieczeństwa Społecznego Republiki Francuskiej oraz Ministra Wychowania Narodowego i Ministra Kultury. Patronat nad kongresem objęły także 3 międzynarodowe zrzeszenia historyczne: Académie Internationale d'Histoire de la Pharmacie (AIHP), Internationale Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie (IGGP) oraz Union Mondiale des Sociétés d'Histoire Pharmaceutique (UMSHP). W kongresie uczestniczyło około 360 delegatów z 30 krajów. Polskę reprezentowali doc. Wojciech Roeske i dr Franciszek Nowak. Obrady toczyły się w trzech językach: francuskim, angielskim i niemieckim.

Inauguracja obrad odbyła się w Amphithéâtre Bussy na Wydziale Farmaceutycznym. Dokonał jej prezes La Société d'Histoire de la Pharmacie i równocześnie prezes Komitetu Organizacyjnego Kongresu prof. Guillaume Valette.

Po przemówieniach oficjalnych prof. G. Valette udekorował Medalem Urdanga prof. W. Schneidera — prezesa IGGP, a dra Leo J. Vandewiele'a z Belgii odznaką Schelenz-Plakette. Na zakończenie części oficjalnej prof. Valette, wygłosił wykład *60-letni jubileusz La Société d'Histoire de la Pharmacie*.

Program Kongresu był niezwykle interesujący i urozmaicony, wygłoszono na nim 70 referatów. Obejmował on następującą tematykę: 1) Farmaceutyczne związki pomiędzy Francją i innymi krajami na przestrzeni stuleci (temat wiodący); 2) Farmacja w sztuce i muzeologia; 3) Ogólna historia farmacji; 4) Historia farmacji wojskowej; 5) Historia zawodu aptekarskiego; 6) Dzieje farmakopei.

Ponieważ wykłady odbywały się w różnych salach, nie sposób było uczestniczyć we wszystkich. Jednakże te, których mogłem wysłuchać, stały na wysokim poziomie i wzbudziły duże zainteresowanie słuchaczy. Dla przykładu przytoczę tytuły kilku z nich: *Farmaceutyczny związek pomiędzy Francją i Węgrami* (K. Zalai, Budapeszt);

Franco-American Pharmacist John P. G. F. de Milhau, 1795—1874 (G. Sonnedecker, USA); *Relacje farmaceutyczne pomiędzy Rumunią i Francją* (C. Jugulescu); *Farmacja francuska a międzynarodowa wystawa w Austrii* (O. Nowotny, Wiedeń); *Kolekcje historii farmacji w Cluj* (E. Crisan, Rumunia); *Nowe Muzeum Farmacji w Cluj* (C. Jugulescu); *Nowe wartościowe nabytki Muzeum Aptekarstwa w Heidelbergu z 1973 r.* (W. Luckenbach, NRF); *Zarys historyczny farmacji wojskowej we Francji* (J. Nauroy, Francja); *Działalność farmaceutów rumuńskich w drugiej połowie XIX wieku i w początkach XX stulecia* (S. Izsak).

Polacy zgłosili dwa referaty: *Pierwsze apteki społeczne w Polsce — Aleksandra Lipy, Norberta Stuły i Franciszka Nowaka* odczytany przez p. Krystynę Guillemont oraz *120-letni jubileusz lampy naftowej* Wojciecha Roeskego (nie wygłoszony z powodu choroby autora).

Niezwykłe interesujący ale wstrząsający zarazem był wykład prof. Piotra Delaveau'a *Trąd ciała i trąd duszy*. Po prelekcji wyświetlono film obrazujący życie ludzi dotkniętych tą straszną chorobą.

Czwartego dnia zjazdu 27 września w sali Amphitheatre Bussy odbyło się otwarte zebranie Academie Internationale d'Histoire de la Pharmacie, na którym prezes tego towarzystwa, prof. G. Follch Jou wręczył nowo przyjętym członkom akty przyjęcia i medale. Wśród wyróżnionych znalazł się także delegat Polski, doc. Wojciech Roeske.

Podkreślić szczególnie należy niezwykłą uprzejmość gospodarzy, którzy dokładali usilnych starań, aby uprzyjemnić uczestnikom kongresu pobyt w Paryżu.

Następny kongres historyków farmacji przewidziany jest na rok 1975, ma on się odbyć w Bremen (Niemiecka Republika Federalna). Organizacją tego spotkania ma się zająć stowarzyszenie niemieckich historyków farmacji (Internationale Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie), którego prezesem jest prof. Wolfgang Schneider z Braunschweig.

Paryski kongres skłonił autora niniejszej notatki do refleksji, czy i kiedy polscy historycy farmacji będą mogli urządzić w swoim kraju podobną imprezę? Nie posiadamy wprawdzie stowarzyszenia podobnego do La Société d'Histoire de la Pharmacie i jest nas w dalszym ciągu mała grupa, niemniej moglibyśmy z pewnością pokusić się o zorganizowanie podobnego zjazdu. Zachodzi jednak potrzeba powołania samodzielnego towarzystwa historyków farmacji. Zanim to nastąpi, starajmy się urządzić co kilka lat krajowe, mniej kosztowne sympozja.

Franciszek Nowak

NAUCZANIE HISTORII MEDYCYNY WE FRANCJI

Chcąc przygotować większą ilość lekarzy interesujących się dziejami swej dyscypliny do samodzielnej pracy naukowej nad historią medycyny, rozpoczęto — w niektórych uczelniach — modyfikację programów nauczania. W roku akademickim 1972/73 połączono zajęcia z historii medycyny z dokumentacją i bibliografią lekarską (Wydział Medyczny Cochin-Port-Royal), daje to większe możliwości specjalizacji z uprawieniami tzw. „dyplom z wyboru z historii i bibliografii medycznej”. Program obejmuje następujące tematy: 1) *Bibliografia i poszukiwania źródłoznawcze: dokumentacja, archiwistyka w naukach medycznych. Jak przeprowadzać badania bibliograficzne?* 2) *Logika i psychologia odkryć medycznych, omawiana na podstawie kilku wybranych przypadków.* 3) *Studia nad niektórymi ważniejszymi problemami medyko-chirurgicznymi.* 4) *Dzieje Wydziału Medycyny i szpitali w Paryżu.* 5) *Rzut oka na medycynę chińską.*